

Vård- och omsorgsförvaltningen
Lotta Tronêt

Vård- och omsorgsnämnden

lotta.tronet@enkoping.se

Återrapportering till kommunstyrelsen hur vård- och omsorgsnämnden kan återställa budget i balans 2022

Förslag till beslut

Förslag till vård- och omsorgsnämnden

1. Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens bedömning att åtgärder inte är möjliga för budget i balans 2022
2. Vård- och omsorgsnämnden uppdrar till ordförande Bitte Myrsell och förvaltningschef Lotta Tronêt att representera nämnden på kommunstyrelsens sammanträde den 21 juni 2022 utifrån den uppmaning som kommunstyrelsen fattade beslut om den 25 maj
3. Vård- och omsorgsnämnden överlämnar tjänsteskrivelsen för information till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsens uppmanade den 25 maj 2022, § 119, tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden samt utbildning- och arbetsmarknadsnämnden att till kommunstyrelsen i juni rapportera hur nämnden kan återställa budget i balans, med anledning av redovisat underskott i tertial 1 2022. Kommunstyrelsen uppmanar även tekniska nämnden att till kommunstyrelsen återkoppla hur engångsposter prognostiseras och budgeteras.

Utifrån uppmaningen har vård- och omsorgsförvaltningen tagit fram denna tjänsteskrivelse som komplement till tertial 1-rapporten för att ytterligare påvisa hur budget i balans kan återställas. Tjänsteskrivelsen skickas som svar på uppmaningen till kommunstyrelsen och slutsatserna presenteras på kommunstyrelsens sammanträde den 21 juni 2022.

Det prognostiserade underskottet efter tertial 1 ligger på cirka -24 miljoner kronor. Den uppskattade kostnaden för corona för året är 13 miljoner kronor (11 miljoner för skyddsmaterial från kommunens befintliga lager och 2 miljoner personalkostnad) vilket behöver räknas av från underskottet i detta uppdrag. Då återstår 11 miljoner kronor, 1,2% av vård- och omsorgsnämndens budget för 2022.

Förvaltningen bedömer att det inte är möjligt att göra framtida satsningar, som till exempel att ta bort delade turer, rätten till heltid och ge möjligheter till rätt nivå av kompetensutveckling, med den riktning de ekonomiska tillskotten har framgent. Detta kommer påverka vårt arbetsgivarvarumärke och riskerar att ge ytterligare svårigheter med rekrytering. Även detta perspektiv skapar risker i att kunna ge en god och patientsäker vård och omsorg.

Den kommunala vård- och omsorgssektorn står inför flera förändringar innevarande och kommande år. Bland annat ny socialtjänstlag, en äldreomsorgslag och betydligt skarpare krav från Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) på följsamhet av lagar, författningar och riktlinjer. Utifrån en granskning som IVO genomfört inom Sveriges äldreomsorg meddelas nu att många kommuner har alldeles för låg nivå på sitt utförande. Skarpa beslut kommer att tas och IVO kommer att börja med de kommuner som har en oacceptabel lägsta nivå. De kritiserade områdena grundar sig i en bemanning som inte möjliggör en korrekt och patientsäker vård och omsorg.

Med hänsyn till ovanstående ser inte förvaltningen att det är möjligt att minska bemanningen, varken på kort eller på lång sikt. Det är då inte görligt att leverera det de vi är till för har rätt till utifrån behov, lagstiftning och riktlinjer utan att äventyra bland annat patientsäkerhet.

Förvaltningens bedömning är att effektiviseringsåtgärder för att nå en budget i balans inte är möjligt inom något av förvaltningens verksamhetsområden för 2022.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

I tertial 1-rapporten beskrivs de orsaker som ligger bakom vård- och omsorgsnämndens underskott. De kan sammanfattas enligt nedan:

- Ökat tryck från regionen både gällande förväntan på kommunala insatser och på behov av antalet platser då vårdtiderna kortas
- Ökning av hälso- och sjukvårdskostnader då behoven ökar
- Externa köp kan ej minskas på grund av stor brist på platser, till exempel kan kommunen inte erbjuda LSS-boende i den omfattning som behövs
- Ärenden med annan komplexitet än tidigare som kräver högre bemanning än budgeterat.

I vård- och omsorgsförvaltningens grunduppdrag ingår att kontinuerligt arbeta för hög kostnadseffektivitet och att arbeta för en budget i balans. Detta parallellt med att leverera insatser av god kvalitet utifrån gällande lagar och riktlinjer. Samtidigt ingår också att finna nya vägar där vården kan ges på ett nytt sätt som skapar mervärde för de vi är till för och som också gör att vi kan nyttja våra resurser på ett optimalt sätt. Detta kan till exempel handla om införande av trygghetsskapande

teknik, tillskapande av e-tjänster eller utvecklandet av nya metoder och arbetssätt. Vård- och omsorgsförvaltningen ser dock att dessa åtgärder inte ger de volymer som skulle krävas för att få en budget i balans utan handlar mer om ökad kvalitet i insatserna, hushålla med resurser och inte lämna ett ännu större underskott.

Utifrån att vård- och omsorgsnämnden idag inte bedriver annan verksamhet än den lagstyrda är vård- och omsorgsförvaltningens bedömning att det endast återstår att minska bemanningen i den egna verksamheten för att komma närmare en budget i balans.

Risker och konsekvenser

Utifrån tilldelad budgetram för 2022 har vård- och omsorgsförvaltningen inte kunnat prioritera att bemanna enligt den bestämmelse i regeringens socialtjänstförordning som reglerar bemanning. Förordningen beskriver hur personer med demenssjukdom eller personer med demensliknande symtom ska erbjudas stöd och hjälp, oavsett boendeform. Ett tillskott av bemanning behöver göras på samtliga enheter då personer med demensliknande symtom finns inom alla verksamhetsformer. Detta för att inte äventyra patientsäkerhet, kunna säkra god vård och omsorg enligt krav och inte riskera vite vid eventuell granskning.

Vård- och omsorgsförvaltningen ser heller inte att effektiviseringar kan göras på administrativa delar. Utifrån volym och komplexitet av uppdrag har förvaltningen idag en ytterst slimmad administrativ del. Detta riskerar att inte kunna ge chefer och verksamheter det stöd som krävs, inte kunna arbeta med utveckling i den omfattning som förväntas och i slutändan få ökade kostnader på grund av detta.

Förvaltningen bedömer att det inte är möjligt att göra framtida satsningar, som till exempel att ta bort delade turer, rätten till heltid och ge möjligheter till rätt nivå av kompetensutveckling, med den riktning de ekonomiska tillskotten har framgent. Detta kommer påverka vårt arbetsgivarvarumärke och riskerar att ge ytterligare svårigheter med rekrytering. Även detta perspektiv skapar risker i att kunna ge en god och patientsäker vård och omsorg.

Den kommunala vård- och omsorgssektorn står inför flera förändringar innevarande och kommande år. Bland annat ny socialtjänstlag, en äldreomsorgslag och betydligt skarpare krav från Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) på följsamhet av lagar, författningar och riktlinjer. Utifrån en granskning som IVO genomfört inom Sveriges äldreomsorg meddelas nu att många kommuner har alldeles för låg nivå på sitt utförande. Skarpa beslut kommer att tas och IVO kommer att börja med de kommuner som har en oacceptabel lägsta nivå. De kritiserade områdena grundar sig i en bemanning som inte möjliggör en korrekt och patientsäker vård och omsorg.

Med hänsyn till ovanstående ser inte förvaltningen att det är möjligt att minska bemanningen, varken på kort eller på lång sikt. Det är då inte görligt att leverera det de vi är till för har rätt till utifrån behov, lagstiftning och riktlinjer utan att äventyra bland annat patientsäkerhet.

Förvaltningens bedömning är att effektiviseringsåtgärder för att nå en budget i balans inte är möjligt inom något av förvaltningens verksamhetsområden för 2022.

Lotta Tronêt
Förvaltningschef
Vård- och omsorgsförvaltningen
Enköpings kommun

Kopia till:
Kommunstyrelsen